



Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Рев2 1221/2019
03.07.2019. године
Београд

Врховни касациони суд у већу састављеном од судија: Предрага Трифуновића, председника већа, Звездане Лутовац, Јелене Боровац, Бранка Станића и др Драгише Б. Слијепчевића, чланова већа, у парници тужиље АА из ..., чији је пуномоћник Александра Јасика, адвокат из ..., против тужених ББ и ВВ, ради накнаде штете за топли оброк и регрес, одлучујући о ревизији тужиље изјављеној против пресуде Апелационог суда у Крагујевцу Гж1 2931/18 од 06.11.2018. године, у седници одржаној 03.07.2019. године донео је

РЕШЕЊЕ

ПРИХВАТА СЕ одлучивање о ревизији тужиље изјављеној против пресуде Апелационог суда у Крагујевцу Гж1 2931/18 од 06.11.2018. године.

УКИДАЈУ СЕ пресуда Апелационог суда у Крагујевцу Гж1 2931/18 од 06.11.2018. године и пресуда Основног суда у Пожаревцу П1 127/17 од 18.06.2018. године и предмет враћа првостепеном суду на поновно суђење.

Образложење

Пресудом Основног суда у Пожаревцу П1 127/17 од 18.06.2018. године, ставом првим изреке, одбијен је као неоснован тужбени захтев тужиље којим је тражила да се обавезу тужени да јој на име накнаде штете за топли оброк и регрес за период од фебруара 2014. године закључно са мартом 2015. године солидарно исплате појединачне месечне износе ближе описане у том делу изреке. Ставом другим изреке, обавезана је тужиља да првотуженом накнади трошкове парничног поступка у износу 8.500,00 динара.

Пресудом Апелационог суда у Крагујевцу Гж1 2931/18 од 06.11.2018. године, одбијена је као неоснована жалба тужиље и потврђена првостепена пресуда.

Против правноснажне пресуде другостепеног суда тужиља је изјавила ревизију због битне повреде одредаба парничног поступка и погрешне примене материјалног права, на основу члана 404. ЗПП.

Имајући у виду различиту судску праксу у истој правној ситуацији израженим у пресудама Врховног касационог суда на које је ревидент указао, Врховни касациони

суд налази да су у конкретном случају испуњени услови из члана 404. Закона о парничном поступку да се ревизија сматра изузетно дозвољеном, па је ради потребе уједначавања судске праксе донео одлуку као у првом ставу изреке.

Одлучујући о ревизији на основу члана 408. ЗПП („Службени гласник РС“ број 72/11, 55/14), Врховни касациони суд је оценио да је ревизија тужиле основана.

Према утврђеном чињеничном стању, тужилца је код првотуженог била у радном односу по закљученом уговору о раду са анексима до 31.08.2015. године када је тужилин уговор према члану 149. став 1. Закона о раду због статусне промене пренет код послодавца следбеника, овде друготуженог. Према закљученом уговору о раду са анексима запослени имају право на зараду, зараду по основу резултата рада, увећану зараду, накнаду зараде, као и накнаду трошкова и друга примања у складу са законом и колективним уговором. У спорном периоду био је на снази Колективни уговор туженог од 30.11.2002. године ("Службени гласник РС" 84/02, 108/04, 112/08, 45/09, 70/10 и 46/11) са Анексом Колективног уговора од 26.07.2006. године ("Службени гласник РС" 4/06). По извршеним статусним променама код туженог ББ усвојен је Колективни уговор ("Службени гласник ... Србије" број 4/15) од 24.03.2015. године. Анексом Колективног уговора туженог ("Службени гласник РС" 4/06) одредбом члана 2. измењен је члан 57. Колективног уговора и уговорено да запослени има право на зараду која се састоји од зараде за обављани рад и време проведено на раду, примања за исхрану у току рада и примања за регрес за коришћење годишњег одмора. Одредбом 5. став 6. анекса измењена је одредба 61. и уговорено да у вредност једног радног часа из ст. 1. и 2. овог члана укључена месечна вредност за исхрану у току рада и вредност 1/12 накнаде регреса за коришћење годишњег одмора сведена на 1 радни час. Колективним уговором за ББ Акционарско друштво ("Службени гласник ... Србије" 4/15) предвиђено је у члану 57. став 2. да је у вредност једног радног часа укључена вредност накнаде за исхрану у току рада и 1/12 регреса сведена на 1 радни час. У члану 55. прописано је да се основна зарада утврђује као вредност радног часа коефицијента посла и просечног месечног фонда часова рада од 174 часа. Одредбе Колективног уговора из 2015. године примењују се и на запослене које је друготужени преузео након статусне промене. Наведеним Колективним уговором, а ни другим актима тужених није предвиђено да се накнада за исхрану у току рада и регрес за годишњи одмор посебно исказује у номиналном износу. Вештачењем је утврђено да је запосленом, овде тужили вршен обрачун зараде као производ вредности једног радног часа, коефицијента радног места и месечног фонда часова рада, да на основу података по врстама плаћања наведеним у погледу исплаћених укупних зарада тужили за спорни период накнада за исхрану у току рада и накнада за регрес није обрачуната и исказана као посебна ставка, да у поступку вештачења тужени нису доставили акт на основу кога би могао бити утврђен износ накнаде по основу топлог obroка и регреса у уговореној нето цени рада по часу. Вештак је утврдио висину потраживања тужиле по основу накнаде трошкова за исхрану у току рада и трошкова регреса за коришћење годишњег одмора у нето износу, а који износи су утврђени према параметрима из раније важећег Колективног уговора ... ("Службени гласник РС" 37/95... са изменама објављеним у "Службеном гласнику РС" 7/2000), којим Колективним уговором су уговорени спорни трошкови, као и њихова висина, а обзиром да анекс Колективног уговора из 2006. године, као и сада важећи Колективни уговор закључен 24.03.2015. године не садржи конкретну регулативу која утврђује висину ове накнаде.

Код овако утврђеног чињеничног стања, нижестепени судови су одбили тужбени захтев тужиле закључујући да током спорног периода висина накнаде трошкова за исхрану у току рада и трошкова регреса за годишњи одмор није била уговорена ни уговором о раду, ни неким другим важећим актом на другачији начин од оног који је одређен у наведеном анексу Колективног уговора из 2006. године и Колективном уговору који је у важности код тужених из 2015. године. Чињеница да је тим општим актима уговорено право на накнаду ових трошкова, тако што је укључена у цену радног сата, без номиналног одређења истих не значи да запосленима, па и тужили, ови трошкови нису исплаћени. По оцени нижестепених судова нема одговарајућег општег акта који би био инструмент за другачију реализацију тражених накнада јер се Општи колективни уговор и Колективни уговори из 1995. и 2000. године, не могу применити у овом случају. С обзиром да ни један није на правној снази у утуженом периоду.

Основано се у ревизији указује да су нижестепене пресуде донете уз погрешну примену материјалног права.

Чланом 104. став 1. Закона о раду ("Службени гласник РС" бр. 24/2005, 61/2005, 54/09, 32/13 и 75/14) запослени има право на одговарајућу зараду која се утврђује у складу са законом, општим актом и уговором о раду, а према одредби члана 105. став 3. Закона под зарадом се сматрају сва примања из радног односа осим накнада трошкова запосленог у вези са радом из члана 118. тач. 1 и 4. и других примања из члана 119. и члана 120. тачка 1. овог закона. Одредбом члана 118. став 1. тач. 5. и 6. Закона о раду је прописано да запослени има право на накнаду трошкова у складу са општим актом и уговором о раду и то за исхрану у току рада и за регрес за коришћење годишњег одмора. Чланом 121. став 1. закона је прописано да је послодавац дужан да запосленом приликом сваке исплате зараде и накнаде зараде достави обрачун.

Влада Републике Србије, Синдикат ... Србије, Независни синдика ... Србије и генерални директор ГГ су 30.11.2002. године закључили су Колективни уговор за јавно предузеће ББ („Службени гласник РС“ бр. 84/2002, 108/2004, 112/2008, 45/2009, 70/2010). Овим КУ послодавац се није обавезао да исплати трошкове накнаде за исхрану у току рада и регреса за годишњи одмор. Анексом тог уговора који се у складу са одредбом члана 31. анекса примењује почев од 01.01.2006. године („Службени гласник ... Србије“ број 4/06) је прописано: да се члан 57. КУ мења и гласи: „да запослени има право на зараду која се састоји од зараде за обављени рад и време проведено на раду, примања за исхрану у току рада и примања за регрес за коришћење годишњег одмора (члан 2). Одредбом члана 5. ст. 1. и 2. Анекса је утврђена вредност једног радног часа за период јануар-јуни и јули-децембар 2006. године, а ставом 6. овог члана је утврђено да је у вредност радног часа из става 1. и 2. овог члана укључена месечна вредност за исхрану у току рада и вредност 1/12 регреса за коришћење годишњег одмора сведено на један радни час.

Колективним уговор за ББ („Службени гласник РС“ број 4 од 24.03.2015. године) је регулисано да се одредбе које се односе на обрачун и исплату зараде, накнаду зараде и осталих примања запослених примењују од 01.02.2015. године. Чланом 57. је такође прописано да је у вредност једног радног часа укључена месечна

вредност за исхрану у току рада и вредност 1/12 регреса за коришћење годишњег одмора.

Врховни касациони суд сматра да конкретизација права из наведене одредбе Анекса КУ (из 2006.године) није извршена, односно да се из овако утврђене вредности радног часа не може утврдити који износ представља накнаду трошкова исхране и регреса, јер она није одређена у номиналном износу, ни анексом, а ни у обрачунским листама за исплату зараде тужиоцу. Осим тога, висина накнаде за исхрану у току рада и накнаде за регрес за коришћење годишњег одмора мора бити одређена у истом номиналном износу за све запослене, без обзира на њихово радно место, коефицијент за обрачун и исплату зараде и на њихову стручн спрему. Због тога се не може прихватити правно становиште нижестепених судова да је вредност ових трошкова урачуната у вредност радног часа, без одређивања висине накнаде у номиналном износу, јер у том случају висина накнаде за исхрану и регрес не би била иста за све запослене, већ би директно зависила од висине коефицијента за конкретно радно место, односно била би у директној сразмери са коефицијентом радног места, што није правилно.

У поновном поступку првостепени суд ће имати у виду примедбе из овог решења и донети правилну и закониту одлуку.

На основу члана 416. став 2. ЗПП, одлучено је као у изреци.

**Председник већа
судија
Предраг Трифуновић,с.р.**

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић